

**VARBERGS
KOMMUN**

Cytostatika - hygien och avfall i samband med cytostatikabehandling – anvisning

Cytostatika kan utsöndras i upp till fem dagar efter det att läkemedlet givits. Olika läkemedel har olika lång utsöndringstid. Detta innebär att urin, avföring, kräkningar, blod och svett kan innehålla det aktuella läkemedlet i upp till fem dagar. Koncentrationen är dock låg om inte cytostatika givits som blåsinstitution, då urin innehåller högre koncentration under något dygn.

Personlig hygien under utsöndringstiden

Tillämpa basala hygienrutiner. Vid arbete i omvårdnaden där risk för kontakt med kroppsvätskor finns ska engångsplastförkläde alt. skyddsrock med lång ärm och muddar samt handskar användas.

Tänk på handhygienen efteråt, vid kontakt med kroppsvätskor ska alltid basala hygienrutiner tillämpas.

Vid byte av KAD-påse under utsöndringstiden

Urinen skall svalna innan den töms ut. Det är bara varm urin eller ånga från den som kan utsöndra läkemedlet. Använd handskar och plastförkläde. Töm påsen långt ner i toalettstolen med så lite stänk som möjligt. Stäng locket och spola två gånger. Släng KAD-påsen i plastpåse som försluts och släng i vanliga sopor/säckar.

Urinflaska/Bäcken under utsöndringstiden

Vid användning av bäcken/urinflaska ska bäcken/urinflaska med lock användas. Låt urinen svalna och därefter håll den försiktigt i toaletten, undvik stänk, stäng locket och spola 2 gånger. Använd handskar och plastförkläde.

Urinflaska och bäcken desinfekteras i spoldesinfektor. I de fall där spoldesinfektor inte finns att tillgå gäller följande:

- Urinflaska ska vara personbunden och slängs när den inte längre behövs. Efter urinen hållts ut i toaletten sköljs urinflaskan noggrant med vatten. Var försiktig vid stänk.
- Bäcken ska vara personbundet. Trä en plastpåse runt bäckenet före patienten skall använda det. Håll försiktigt avföring/urin i toaletten. Bäckenet torkas av med ytdesinfektion. När bäckenet inte längre behövs kan det återanvändas efter desinfektion i spoldesinfektor.

Dokumenttyp: Rutiin	Sida 1 av 3
Giltligt f.r.o.m: 2022-03-09	Version/uppdaterad:
Befattning: Medicinskt ansvariga	Upprättad av: Gun Andersson

Avfall som urin, avföring eller kräkning tas om hand direkt och spolas ned i toaletten eller spoldesinfektor.

Kräkpåse eller stomipåse under utsöndringstiden

Läggs i plastpåse som knyts till och kastas i vanliga sopor.

Kräkning från patient som behandlas med cytostatika peroralt hanteras enligt följande om kräkningen kan misstänkas innehålla cytostatika. Nedan gäller vid kräkning upp till 72 timmar efter intag av cytostatika peroralt.

Patientbunden skyddsrock med lång ärm och muddar. Använd **dubbla** handskar. Tänk på handhygien efteråt, vid kontakt med kroppsvätskor ska alltid basala hygienrutiner tillämpas. Avfall tas om hand direkt och spolas ned i toaletten eller spoldesinfektor (där det blir tillräckligt utspätt)

Spill torkas upp direkt och området sköljs rikligt med vatten.

Lägg använt material för engångsbruk i dubbla plastpåsar, dessa förslutes direkt och läggs där-efter direkt i hushållssopor.

Toalettbesök under utsöndringstiden

En patient som går på toalett på vanligt sätt ska stänga locket och spola 2 gånger.

Inkontinensskydd under utsöndringstiden

Vid användning av inkontinensskydd släng dessa i plastpåse som försluts och kastas i vanligt avfall.

Avfallshantering under utsöndringstiden

Material som används vid rengöring och städning, tvättlappar och inkontinensskydd med urin, kräkpåsar, blöjor, tömd urinpåse och annat som kan innehålla cytostatika läggs i plastpåse/soppåse, knyts ihop inne på patientens bostad och slängs sedan i vanligt hushållsavfall. Vid risk för läckage används två plastpåsar.

Spill av kroppsvätskor på ytor och föremål under utsöndringstiden

Torka genast upp eventuella spill och skölj rikligt med vatten och rengör noga. Använd engångsmaterial att torka upp med. Undvik svepande rörelser. Använd sedan ytdesinfektion. Använt engångsmaterial läggs i en plastpåse som försluts och läggs i vanliga soporna.

Tvätt under utsöndringstiden

Textilier som inte blivit förorenade av cytostatika (eller endast lite förorenade) hanteras som vanlig tvätt.

Om tvätten är förorenad (dvs. innehåller spill av cytostatika, urin, kräkning, avföring, riklig svettning) använd handskar och engångsförkläde.

Tvätten hanteras varsamt. Rulla ihop den och var försiktig med att skaka sängkläderna då aerosoler sprids i luften. Textilier som förorenats bytes omedelbart. Patientens textilier som förorenats tvättas i lägst 60 grader, blandas inte med annan tvätt.

Lakan och kläder som inte är så blöta av svett att de kan vridas ur tvättas i 60 grader, blandas inte med annan tvätt.

Hos patienter som är urininkontinenta eller har svåra kräkningar bör plastskydd användas som skydd för madrass och huvudkudde.

Städning under utsöndringstiden

Använd skyddshandskar och engångsförkläde. Använd engångsmaterial och desinfektera ytor. Golvet på toalett som används av vårdtagare som fått cytostatika de senaste 5 dyggen städas dagligen med torr och fuktig metod.

Torka med torr engångsmopp (för att få bort eventuella torra rester av cytostatika). Torka med fuktig engångsmopp (för rengöring). Torkas med en torr engångsmopp igen (för att nu få bort upplösta kvarvarande cytostatikarester).

Toalettstol spolås alltid innan vanlig rengöring sker. Stäng locket till toalettstolen då spolning sker. Använt engångsmaterial läggs i plastpåse som försluts och därefter läggs i hushållsavfall.

Besök

Inga restriktioner om inte en direkt patientbunden anvisning finns från behandlande läkare alternativt från sjuksköterska vid cytostatikamottagning eller motsvarande.

Spill på oskyddad hud under utsöndringstiden

Om man kommit i kontakt med kontaminerat material exempelvis urin, kräkning eller svettning skölj genast huden i riklig mängd vatten i 5 minuter. Om irritation uppstår kontakta läkare. Dokumentera tillbud.

Spill i ögon under utsöndringstiden

Skölj genast ögonen i riklig mängd vatten i 15 minuter. Om irritation uppstår kontakta läkare. Dokumentera tillbud.

Hantering av blod-och urinprover

Blod-och urinprover från cytostatika behandlad patient behandlas enligt vanlig rutin för blod-och urin prover. Det är viktigt att använda handskar. Prover behöver inte speciellt märkas upp att de kommer från cytostatika behandlad patient.

Ansvarsfördelning

Enhetschef för legitimerad personal ansvarar för att:

Tillse att riktlinje följs

Tillse att adekvat skyddsutrustning finns att tillgå

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ansvarar för att:

Dokumentera pågående behandling under uppmärksamhetsinformation

Informera berörda; omsorgspersonal, närstående, kollegor

Följa gällande riktlinje

Enhetschef för omsorgspersonal/baspersonal ansvarar för att:

Tillse att riktlinje följs

Tillse att adekvat skyddsutrustning finns att tillgå

Omsorgspersonal/baspersonal ansvarar för att:

Följa gällande riktlinje